L-APOKALISSI (6)

Fr Charles Buttigieg

"Li Hu, u li Kien, u li għad irid Jiġi" (Apokalissi 4:8)

Is-Simboliżmu Bibliku tal-Apokalissi

Il-Bniedem

Fl-Apokalissi hemm is-simboliżmu antropoloġiku jew antropomorfiku, jigifieri dwar il-bniedem. Naraw li l-bniedem hu ruħ ('psuche' li nsibuha 7 darbiet); hu persuna korporja ('soma' f'18:13) u li għandu d-demm ('haima') li jagħti l-ħajja tiegħu. Naraw ukoll is-simboliżmu marbut mal-ilbies (il-libsa 'teila' f'1:13): "Imbierek minn jishar, u jħares ilbiesu, biex ma jimxix għarwien u juri l-għera tiegħu" (16:5); u l-pożizzjoni li jieħu dak ikun bħal bil-wieqfa ('istemi') jew bilqiegħda, fuq kollox il-partijiet tal-ġisem tal-bniedem bħal: ras, wiċċ, id, xagħar, vuċi, u snien. Insemmu ukoll hawnhekk l-ilbies tal-bniedem, il-mantar ('himation'), il-mantar imċappas bid-demm f'19:16 u l-libsa bajda f'6:11 ('stole', 5 darbiet, anke f'Mikeja 16:5 insibu 'stole leuke'). Naraw l-ilbies tal-ixkejjer f'11:3: "Imma liż-żewġ xhieda tiegħi naghtihom li, bl-ilbies tax-xkejjer fuqhom, iħabbru għal elf, mitejn u sittin jum."

Hemm il-mara ('gune') f'12:1-17, il-mara żienja (17:3-21) u l-għarusa tal-ħaruf (21:9). Imsemmija hawnhekk il-Mara b'rabta mal-Madonna u mal-Knisja (ara 18,23 u 22:17). Hemm il-belt ('polis') li hija msemmija 27 darba b'rabta ma' Ġerusalemm (21:14). It-tempju 'naos' (il-qalba tat-tempju) jissemma 16-il darba, qatt ma nsibu 'hieron' tas-sinottiċi, altar 8 darbiet, ċensier darbtejn u inċens 4 darbiet. Rigward dan Charpentier fl-1982 jikteb: "the Book of Revelation, the Apocalypse, is a book of fire and blood in the image of our world."

In-Numri

Hemm ukoll is-simboliżmu aritmetiku ('arithmos' mill-verb 'arithmeo' li tgħodd) dwar in-numri. Diġà qabel is-sena 450 A.D., Eucherius ta' Lyon fil-'Formulae' jikteb dwar it-tifsira spiritwali dwar in-numri fil-bibbja. Fil-bibbja u fuq kollox fl-Apokalissi niltaqgħu ma' ħafna simboli b'rabta man-numri. Insibu ukoll fil-ktieb l-istil tal-kriptogrammi fejn flok l-isem insibu numri. Il-kelma 'numru' bil-grieg 'arithmos' insibuha f'5:11; 7:4; 7:9; 9:16; 13:17; 13:18; 15:2; u 20:7-8: "U meta jintemmu l-elf sena, ix-Xitan jinħall mill-ħabs tiegħu, u joħroġ iqarraq bil-ġnus li jinsabu fl-erba' rkejjen tal-art, jiġifieri Gog u Magog, u jiġborhom għall-gwerra f'kotra kbira daqs ir-ramel tal-baħar." Per eżempju n-numru li tant qajjem kurżità fl-Apokalissi huwa n-numru 666 f'13:8: ('hexakosioi hexekonta hex') irreferut minn ħafna għal Neruni (eżattament kien jismu 'Lucius Domitius Ahenobarbus), għaliex il-'gematria' (mill-grieg 'geometria' u bdiet fl-Assirja minn Re Sargon II), tagħti eżattament dan it-total (Nrwn Qsr – Ċesari Neruni – nun = 50, resh = 200, waw = 6, nun = 50, qof = 100, samekh = 60 u resh = 200). Dan huwa n-numru marbut mal-Antikrist. Fl-Apokalissi n-numri b'kollox jissemmew 283 darba f'total ta' 405 versi tal-ktieb, frekwenza ta' 1.3 numri f'żewġ versi u 12.5 numri f'kull kapitlu tal-ktieb. Għalhekk se naghtu ħarsa ħafifa lejn diversi numri sinifikanti fil-bibbja u fuq kollox fl-Apokalissi.

In-numru wieħed ('eis', 'mia', 'hen') juri unità u marbut mat-twemmin ta' Alla wieħed (ara Dewt 6:4). It-terminu l-'ewwel' ('protos')' insibuh f'1:5: l-ewwel wild ('prototokos') u f'2:4. In-numru tnejn (bil-Grieg 'duo', bl-ebrajk u feniċju 'xanim' fejn l-għerq tal-kelma jfisser 'tilwi', bl-aramajku sirjak 'tanin', bl-assirjak 'xina', bl-etjopiku 'kele'e', barbaru 'senet' u bl-għarbi 'tani'), huwa s-simbolu tax-xhieda (ara Dewt 17:6 u Mattew 26:60). Fil-Bibbja nsibu ż-żewġtid-dwal tal-ħolqien fil-Ġenesi 1:6; iż-żewġtitwavel tal-kmandamenti f'Eżodu 31:18, iż-żewġt anġli ta' Sodoma (Ġenesi 19:1), iż-żewġ kerubini mal-arka

tal-patt f'Eżodu 25:22, iż-żewġ spiji ta' Kadex (Numri 14:6), iż-żewġ spiji ta' Ġeriko (Ġoswe' 2:1), u Ġesu' bagħat id-dixxipli tnejn tnejn kif insibu f'Luqa 10:1, iż-żewġt anġli fil-qabar ta' Kristu f'Luqa 24:4, u ż-żewġt anġli waqt it-tlugħ tal-Mulej fis-sema f'Atti 1:10. Fl-Apokalissi għandna ż-żewġ xhieda f'10:11 u 11:3-6; iż-żewġ siġar taż-żebbuġ, u ż-żewġ kandelabri f'11:3.

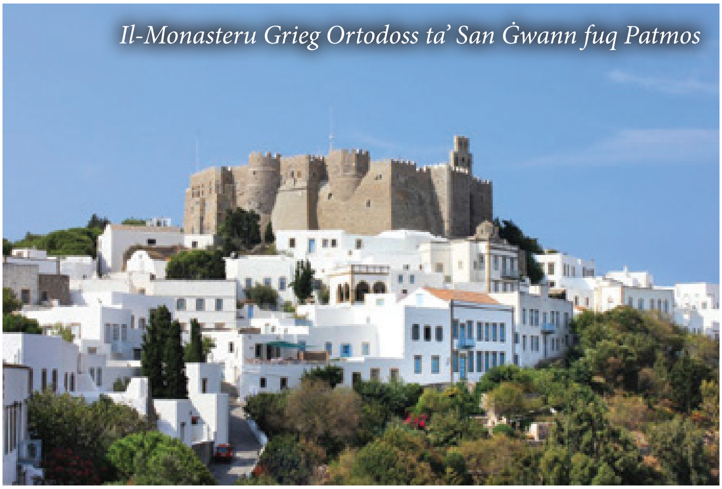

Il-Monasteru Grieg Ortodoss ta' San Ġwann fuq Patmos

In-numru tlieta ('treis') jissemma 31 darba fl-Apokalissi, (per eżempju, ara Apok 4:8 u 8:13). In-numru 3 huwa n-numru perfett, tal-perfezzjoni ta' Alla (It-Trinità), perfezzjoni spiritwali, juri r-realtà ta' Alla, fit-tielet jum dehret l-art fil-ħolqien, tliet subien kellu Noe': Ħam, Sem u Ġafet (ara Ġenesi 6:10), it-tlitt irġiel iħabbru wild lil Abraħam, is-sagrifiċċju ta' Iżakk fuq il-Morija kien se jseħħ fit-tielet jum, it-tlett ijiem tal-qsim tal-Ġordan f'Ġożwe' 11:1, kien hemm tliet taqsimiet fit-tinda tal-laqgħa u fit-tempju, Ġona dam tlett ijiem u tliet iljieli fiż-żaqq tal-ħuta, u hemm tliet festi prinċipali tal-lhud tal-pellgrinaġġi kif naraw f'Eżodu 24:14-17. L-imħallef Gidejon rebaħ permezz ta' tliet gruppi ta' suldati (Imħallfin 7:22). Ester damet tlitt ijiem taħseb u tistenna sabiex iltaqgħet mas-sultan (Ester 4:16).

Tlett snin dam il-ministeru ta' Ġesu', u Ġesu' qam fit-tielet jum (ara Matt 17:22-23; Mk 9:31; Lq 9:22 u 24:46). Hawnhekk naraw fil-bibbja, is-simboliżmu qawwi marbut mat-tielet jum (ara Mattew 12:40). Fl-Antik Testment naraw lil Alla tliet darbiet 'Qaddis' u dan narawh ukoll fl-Apokalissi 4:8 ('Trisaghion': agios, agios, agios). Dan hu t-test l-iktar antik liturġiku fil-knisja – Sanctus: "U kienu jgħajtu u jwieġbu lil xulxin: Qaddis, qaddis, qaddis hu l-Mulej ta' l-eżerċti. L-art kollha mimlija bil-glorja tiegħu" (Isaija 6:3). Fl-Apokalissi jissemmew it-tlett anġli f'8:13; u t-tliet pjagi f'9:18. F'8:7 naraw 'terz' ('tritos') tad-dinja tiġi maħruqa mill-ewwel anġlu u l-istess terz tas-siġar u tal-ħaxix aħdar ġew maħruqa. F'8:9 naraw li terz tal-baħar sar demm, u terz tal-kreaturi tal-baħar mietu u l-istess terz tal-vapuri ġew meqruda. F'8:10 naraw it-tielet anġlu jdoqq it-tromba tiegħu u kewkba kbira waqgħet mis-sema fuq terz tax-xmajjar tad-dinja. F'8:11 terz tal-baħar tħassar minħabba l-kewkba li waqgħet. F'8:12 naraw terz mid-dawl jinqered u jkun hemm it-tielet jum bla dawl; u f'9.18 it-tliet pjagi joqtlu terz tal-popolazzjoni tal-bnedmin. In-numru tlieta u nofs ('treis kai hemisis') f'11:9, juri parzjalità. Jissemmew it-tliet snin u nofs jew 42 xahar jew 1260 jum. Dan huwa n-numru kif taġixxi l-Bhima. Alla jerġa' jagħti n-nifs lill-bnedmin wara tlett ijiem u nofs kif naraw f'11:11 (ara ukoll Eżekjel 37:1-10).

In-numru 4 ('tessares') jissemma 29 darba fl-Apokalissi; fejn għandna l-erba' attributi tal-Ħaruf f'5:13 u l-erba' anġli f'14:6-17. In-numru 4 juri totalità materjali, perfezzjoni materjali u universalità kożmika (id-dinja, l-arja, in-nar u l-ilma), l-erbat irjieħ minn kull naħa tad-dinja (Mt 24:31), fil-ġnien tal-Eden kien hemm erba'

xmajjar: Pison (tista' tkun l-Indus), Ghicon (Geon – Nil), Tigri (Hiddekel) u Ewfrate (ara Ġenesi 2:10-14) u kien hemm erba' tazzi 'poterion' fl-ikla tal-Għid. Id-dinja għandha erba' staġuni, il-ktieb ta' Danjel isemmi erba' saltniet u fil-parabbola taż-żerriegħa nsibu erba' tipi ta' ħamrija (Mattew kapitlu 13). L-isem tal-ewwel bniedem Adam huwa magħmul minn erba' ittri. L-Isem ta' Alla hemm 4 ittri 'YHWH'. Fl-Apokalissi naraw l-erba' żwiemel u kavallieri fil-kapitlu 6: l-aħmar f'6:4; l-aħdar f'6:8; l-abjad f'6:2 u l-iswed f'6:5. F'6:8 naraw il-qawwa taż-żiemel aħdar safrani sabiex jaħkem fuq kwart ('tetartos') tad-dinja. F'4:6 jissemmew l-erba' kreaturi li jaraw minn quddiem u minn wara. Għandna l-erba' punti kardinali tal-kreazzjoni kompluta (4:8-11). F'7:1 jissemmew l-erba' anġli, l-erba' naħat tad-dinja u l-erbat irjieħ tad-dinja. F'9.13 jissemmew l-erbat'iqrun tal-altar tad-deheb quddiem Alla. F'21:19-21 naraw ir-raba' ('tetartos') tip ta' ġawhar li jżejjen il-ħitan tal-belt, dak tal-iżmerald: "Il-ħajt tal-Belt għandu pedamenti mogħnija b'kull xorta ta' ħaġar prezzjuż: l-ewwel pedament ġaspru, it-tieni żaffir, it-tielet kalċedonju, ir-raba' żmerald, il-ħames sardoniċi, is-sitta kornalina, is-seba' krisolitu, it-tmienja berill, id-disa' topazju, l-għaxar krisopazju, il-ħdax ġjaċint, u t-tnax ametist. U t-tnax-il bieb huma tnax-il ġawhra, kull bieb magħmul minn ġawhra waħda. Il-pjazza tal-belt hi tad-deheb fin, tleqq qisha ħġieġa."

In-numru ħamsa ('pente') hu marbut l-ewwelnett mal-kotba tal-Pentatewku, il-kotba li jiffurmaw is-salmi, il-ħames ċagħqiet ta' David li bihom qatel lill-ġgant Gulija tal-Filistej (ara 1 Samwel 17:38-51), il-ħames ħobżiet fit-tkattir tal-ħobż minn Ġesu' u l-ħames pjagi ta' Kristu. In-numru huwa marbut ma' Alla (1) u mad-dinja (4) u mal-5 iswaba' li għandu f'kull id il-bniedem u għalhekk marbut mal-grazzja. Ħames huma l-kelmiet tal-intelliġenza f'San Pawl (1 Korintin 14:19). Ħamsa huma n-nisa msemmija f'San Mattew fl-arblu tar-razza ta' Ġesù li huma Tamar, Raħab, Rut, Betsabeja u l-Madonna. Fl-Apokalissi 9:5 jissemmew il-ħames xhur tat-tortura mill-ġurati (akrides). Il-ħames ('pemptos') jissemma fl-Apokalissi 6:9; 9:1; 16:10 u 21:20. Il-Missier ('Pater') insibuh ħames darbiet fl-Apokalissi f'1:6; 2:28; 3:5; 3:21 u 4:1.

In-numru 6 ('heks') juri li jrid jilħaq il-perfezzjoni tiegħu fin-numru 7 kif naraw fl-istorja tal-ħolqien u għalhekk huwa numru mhux perfett, per eżempju is-sitt ġarar tal-ilma fit-tieġ ta' Kana, u s-sitt siegħa li jilħqu l-perfezzjoni tagħhom fi Kristu. Il-liġi ta' Mosè miġbura fil-ħames kotba tal-Pentatewku u l-profeti għandhom bżonn il-perfezzjoni fi Kristu. L-istilla ta' David jew bil-Lhudi 'Maghen David' hija 'hesagramma' u għandha sitt ponot. Huwa numru marbut mal-ħolqien tal-bniedem li seħħ fis-sitt jum kif ukoll il-leviti kellhom sitt ibliet tagħhom (ara Numri 35:6). Fl-Apokalissi jissemmew is-sitt ġwienaħ tal-erba' kreaturi ħajjin f'4:8. Is-sitt wieħed ('hektos') jissemma f'6:12 is-sitt siġill, u 9:13, 9:14, 16:12, is-sitt anġlu: "U fetaħ is-sitt siġill. Jien ħarist, u sar terremot kbir; ix-xemx saret sewda faħma, il-qamar sar kollu qisu demm" (6:12).

Naraw in-numru 666 (DCLXVI) tal-isem tal-Bhima (13:18) jirreferi għal Neruni Ċesri (NRWN QSR, nun-resh-waw-nun. qof-samek-resh) marbut mas-simboliżmu tal-Bhima (li d-dijademi tagħha qegħdin fuq il-qrun u mhux fuq l-irjus) u l-Antikrist (bil-grieg: 'antichristos' jiġifieri kontra Kristu (Apok 13:4-18, ara wkoll Mattew 24:23-24; 1 Ġwanni 2:18 u 4:3). In-numru sitta huwa n-numru tal-apostasija u tal-ħażen u għalhekk in-numru 666 ('hexakosioi hexekonta hex') huwa l-ħażen ikkonċentrat u tal-imperfezzjoni assoluta. Dan in-numru nsibuh fl-A.T. fil-kwantità ta' talenti li kellu Salamun, 666 talent

u 600 xekel tad-deheb (ara 1 Rejiet 10:14-23). San Irinew hawnhekk f’‘Contra Haer.’ 5, 29-30 fis-sena 180 A.D., jipproponi l-ismijiet griegi ‘Euanthas’, ‘Lateinos’ (għall-Imperatur) u ‘Teitan’ (Titan), liema ismijiet x’ħin tgħodd l-ittri tagħhom flimkien jagħmlu n-numru 666. Hu jgħid li n-numru 616 ta’ xi manuskritti ma kienx korrett għaliex huwa rabat in-numru 666 mad-dilluvju li ġara fis-600 sena ta’ Noe’ u l-figura ta’ Nebukadnezzar kienet għolja b’kejl ta’ 60 u wiesa 6.

Andrija ta’ Ċesarija li jgħid li Papija (li jattesta l-kredibilità ta’ l-Apokalissi), fil-kummentarju tiegħu dwar l-Apokalissi jippropnoni wkoll dawn l-ismijiet li għandhom ukoll kull wieħed il-valur ta’ 666: Lampetis; Teitan; Palaibaskanos; Benediktos, Kakos Odegos, Alethes; Blaberos u Amnos Adikos. Primasju iżid Antemus u Arnoume. Victorinus ta’ Pettau iżid ukoll l-ismijiet ta’ Antemos, Genserikos (Genseriros), u l-ittri bil-latin ‘DICLVX’ (D=500, I=1, C=100, L=50, V=5, X=10) għall-anġlu tad-dawl, ‘audens se dicere lucem’. L Ispanjol Beatus jorbot in-numru mal-kelmiet: ‘damnatos’, ‘antichristus’ u ‘aichime’. Fil-gematria Lhudija (isopsephism, mil-latin) għandna ‘tehom qadmoniyyah’ għan-numru 666 li tfisser ‘it-taħwid tal-bidu u dan isostnih Gunkel ukoll. Għandna wkoll ‘he latine basileia’, ‘is-saltna latina’ li għandha wkoll dan il-valur numeriku. Fuq kollox, in-numru huwa marbut mar-rebelljoni għal tliet darbiet (sitta, sitta u sitta) mal-ħolqien ta’ Alla, mal-umanita’ maħluqa fis-sitt jum li twarrab lil Alla (is-seba’ jum, Jum il-Mulej, ‘kuriake hemera’, li huwa ukoll l-ewwel jum ‘jom rishon’). In-numru huwa marbut max-xitan, mal-apostasija, mal-Gulija tal-Antik Testment, mal-vanità ta’ Salamun u ma’ Nebuchadnezzar u mal-Bhima tal-Apokalissi li aktarx tirreferi wkoll għall-istatwa ġganteska li kien waqqaf Domizjanu ġewwa Efesu. J.B. Bossuet (1627-1704) jorbot dan in-numru mal-Imperatur Djoklezjanu (244-311) fejn ‘Diocles Augustus’ għandha l-valur ta’ 666. Mela huwa marbut mal-imperaturi rumani: Neruni (54-68 A.D.); Titu (79-81); u Trajanu (98-117). Skont M. Gerbert (1720-1793) l-antikrist huwa: ‘vero singulare monstrum hominis ...diabolum incarnatum’.

In-numru sebgħa (‘hepta’, bl-ebrajk ‘shebah’) insibuh 57 darba fl-Apokalissi, 88 darba fil-Ġdid Testment (għalhekk l-Apoklaissi għandu 64 fil-mija) u 600 darba fl-Iskrittura Mqaddsa kollha. Huwa magħmul min-numru 4 (tad-dinja) u min-numru 3 (tas-sema), huwa numru perfett u komplut. Fil-fatt fil-LXX insibuh 377 darba u ‘hebdome’ jiġifieri ‘is-seba’ wieħed’ 134 darba. Fil-bibbja ebrajka ‘sebgħa’ jinsab 398 darba u ‘sebii’ (is-seba’ wieħed) 98 darba. In-numru sebgħa li juri totalità kif ukoll qawwa, fejn dan jissemma ħafna drabi għas-seba’ knejjes (‘hepta ekklesias’, 2:1-3:22), seba’ msiebaħ (4:5), seba’ siġilli (6:1-8:1), seba’ ittri, seba’ bwieqi tad-deheb (12:1-15:8), seba’ trombi (8:7-11:19) u seba’ kwiekeb f’1:16 u 2:1. Insibu seba’ spirti (‘hepta pneumata’) f’1:4; 3:1; 4:5 u 5:6. F’1:4 insibu s-seba’ knejjes u s-seba’ spirti; f’1:12 insibu s-seba’ kandelabri tad-deheb; f’5:6 sebat iqrun u seba’ għajnejn; f’8:2 is-seba’ angli; f’11:3 is-sebat elef persuna li jmutu fit-terremot (‘seismos’); f’12:3 is-sebat irjus; f’15:1 is-seba’ pjagi; f’17:9 is-seba’ muntanji. Is-seba’ wieħed (‘hebdomos’) jissemma f’8:1; 10:7; 11:15; 16:17 u 21:20.

Huwa n-numru tal-azzjoni ta’ Kristu u ta’ Alla u wkoll huwa n-numru tal-perfezzjoni. Fl-Apokalissi n-numru 777 jissemma f’19:16 għaliex huwa l-valur numeriku ‘tar-Re tar-Rejiet ‘basileus basileos’. Fl-Apokalissi nsibu ukoll seba’ beatitudnijiet (bil-Grieg ‘makarios’ u bil-Lhudi ‘ashre’, ara Dewt 33:29 u 1 Rejiet 10:8), li huma f’1:3; 14:13; 16:15; 19:9; 20:6; 22:7 u 22:14, bħal fl-evanġelju ta’

San Ġwann fejn għandna għal seba' darbiet 'ego eimi'. Insibu seba' ragħdiet f'10:3; seba' sinjali f'12:1,3; 13:13-14; 15:1; 16:14; u 19:20; seba' kuruni f'12:3 u sebat islaten f'17:9: "Hawn jeħtieġ moħħ li jkollu l-għerf! Is-sebat irjus huma s-seba' muntanji li fuqhom hi bilqiegħda l-Mara. U huma wkoll is-sebat islaten."

Fl-Apokalissi nsibu fil-fatt erba' gruppi ta' sebgħa fl-Apokalissi li huma s-seba' ittri (2:1-3:22); is-seba' siġilli (6:1-8:1); is-seba' trombi (8:7-11:15) u s-seba' bwieqi (16:2-17). In-numru 7 huwa n-numru perfett li juri milja kif naraw f'Mattew 18:22, fejn naraw lil Ġesù

jeżorta lil Pietru sabiex jaħfer dejjem, għal 77 darba (ara Ġenesi 4:24 'ebdomekontakis hepta'). Huwa n-numru tas-Sibt u tal-mistrieħ u huwa marbut mas-sena tal-ħelsien tal-iskjavi (ara Eżodu 21:2). Is-sena tal-ġublew kienet mibnija fuq ċikli ta' 7 u għalhekk 49 sena kif preskritt fil-Levitiku 25. Huwa wkoll in-numru tad-djakni li ntgħażlu fl-Atti tal-Appostli. Il-'menorah' tal-Lhud kien kandelabru (mil-latin: candeo – taħraq) li kellu seba' xemgħat. Kien hemm seba' snin ta' guħ u għaks fi żmien Ġużeppi fl-Eġittu (Gen 41:53); is-seba' ġranet tal-ħobż ażżmu (Eżodu 34:18); is-seba' snin ta' Ġakobb sabiex jiżżewweġ lil Rakela mingħand Laban (Ġen 29:20); is-seba' ġranet ta' festi tat-tieġ fl-istorja ta' Sansun (Imħ 14:12). Fil-gematria l-ewwel vers tal-bibbja għandu l-valur ta' 1393 li huwa magħmul minn 7 għal 199 darba. In-numru sebgħa huwa marbut mal-ġranet tal-kreazzjoni, mas-seba' pari tal-annimali li daħlu fil-Arka ta' Noe'. L-isem 'Christos' u 'propheteia' insibuh 7 darbiet fl-Apokalissi. L-istess il-frażi 'kurie ho Theos ho pantokrator' insibuha 7 darbiet f'1:8; 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; u 21:22.

In-numru 8 huwa marbut mas-salvazzjoni u mal-eternita' u huwa numru marbut mal-Messija u mas-Salvatur. Huwa fuq kollox marbut mal-qawmien ta' Kristu li qam fit-tmien jum. Kienu tmienja persuni b'kollox li salvaw fid-dilluvju (ara 2 Pietru 2:5) u ċ-ċirkonċiżjoni tal-Lhud kienet isseħħ fit-tmien jum. L-isem 'Iesous' fil-gematria għandu l-valur ta' 888. Fl-Apokalissi ukoll għandna 8 viżjonijiet: 1:10-3:22 (tas-seba' knejjes); 4:1-8:1 (is-seba' siġilli); 8:2-11:8 (is-seba' trombi); 11:19-14:20 (il-qawwiet ħżiena); 15;1-16:7 (is-seba' pjagi); 16:18-18:24 (il-ġudizzju ta' Alla); 19:1-21:4 (il-ġudizzju finali); 21:5-22:5 (Ġersualemm il-Ġdida). It-tmien wieħed ('ogdoos') jissemma f'17:11 u 21:20.

In-numru disgħa huwa marbut mal-barka u nsibu disa' doni tal-Ispirtu s-Santu f'Galatin 5:22-23. Fl-Apokalissi nsibu disa' perikopi li jsemmu l-għaxar anġli li jgħajtu b'vuċi għolja ('phone megale', 21 darba): 5:2; 7:2; 8:13; 10:1-3; 14:6-7, 9, 15, 18 (ċentrali); 18:1; 19:17 u dan b'rabta mal-menorah bid-disa' friegħi li kien jintuża f'okkażżjonijiet speċjali tal-Festa tal-Hanukkah tad-dedikazzjoni tat-tempju. F'21:20 jissemma t-topaz bħala d-disa' wieħed ('enatos') minn ġawhar.

In-numru għaxra ('deka') huwa magħmul minn numru tlieta u sebgħa jew erbgħa (il-kreazzjoni) u sitta (il-bniedem). Huwa numru li juri wkoll perfezzjoni divina. In-numru 10 huwa n-numru tal-għaxar kmandamenti ta' Alla, u huwa numru perfett fl-ordni divin. Interessanti li Noe kien l-għaxar ġenerazzjoni minn Adam. L-għexur jiġifieri wieħed minn kull għaxra kien jingħata lil Alla. Il-prezz tal-fidwa kien ta' 10 'gerahs' li kienu jiġu nofs xekel (ara Eżodu 30:12-16). Insibu l-għaxar pjagi tal-Eġittu. Fl-Eżodu 26: naraw ukoll in-numru ta' għaxar purtieri. Fil-vanġelu ta' San Mattew insibu għaxar parabboli tas-Saltna. Huwa n-numru tal-għaxar siegħa (4.00pm) meta Ġesu' sejjaħ l-ewwel appostli tiegħu. Interessanti wkoll li l-ħaruf tal-Għid kien jintgħażel fl-10 tax-xahar ta' Nisan (ara Eżodu 12:3). Il-Yom Kippur taħbat ukoll

fl-għaxar tas-sebaʼ xahar. Insibu ukoll il-parabbola tal-għaxar xebbiet (Mt 21:1-13) u l-għaxar talenti. F'Danjel 7:24 naraw il-viżjoni tal-bestja b'għaxart iqrun. Fil-kabbala Ebrajka jissemmew għaxar emanazjonijiet tal-infinitaʼ taʼ Alla msejħa bħala 'sephirot'. Santu Wistin jorbot dan in-numru mal-għerf: 'numerous denarius totum sapientiam significat'.

Fl-Apokalissi n-numru għaxra jidher bħala n-numru tat-tribulazzjoni kif insibu f'2:10 (ara Danjel 1:12). F'12:3; 13:1; 17:3; 17:7; 17:12; 17:16 jissemma l-għaxart iqrun. F'17:12 jissemmew l-għaxar slaten. F'11:13 wieħed minn kull għaxra ('dekatos') miet wara t-terremot qawwi fejn mietu 7000 ruħ, ara ukoll 21:20. In-numru ħdax huwa ġeneralment negattiv u marbut mal-ħażen. F'Apokalissi 21:20 insibu l-ġjaċint bħala l-ħdax ('endekatos') fost il-ħaġar prezzjuż.

In-numru 12 ('dodeka') insibuh 187 darba fil-Bibbja fejn fl-Apokalissi nsibuh 22 darba u għalhekk huwa n-numru tal-Apokalissi. Dan huwa numru perfett ukoll, u l-perfezzjoni governattiva. In-numru tnax huwa magħmul minn numru 3 (Alla) għal numru 4 (id-dinja). Insibu n-numru marbut mal-patrijarki, it-tfal taʼ Ġakobb, it-tribujiet taʼ Israel, marbut mal-poplu taʼ Alla, mal-poplu taʼ Israel,

Tumas Bathas, Dehra tal-Apokalissi (1596)

l-imħallfin, il-ħaġar prezzjuż tal-qassis il-kbir, u l-appostli u t-tnax il-bibien ('hoi pylones') taʼ Ġerusalemm il-ġdida ('Ierousalem kainen'), Ġerusalemm eskatologika, bil-kobor u dimensjonijiet perfetti u bħala rigal u don minn Alla – mis-sema, li ma għandhiex bżonn iktar id-dawl tax-xemx sabiex tiddawwal u jispiċċaw l-annimali kollha ħlief il-ħaruf (ara Isaija 60:19-20). Hawnhekk Beale jikteb: "God's glory is incomparable in relation to any source of light of either the old or new creation"

Tnax huma l-kwiekeb tal-Madonna (ara Apok 12:1). Tnax ukoll kienu l-ispiji li bagħat Mosè fejn kienu waslu sal-wied taʼ Eskol u rritornaw lejn Kades fid-deżert taʼ Paran. Tnax kienu l-għejun tal-ilma fid-deżert taʼ Elim kif naraw f'Numri 33:9. Tnax kienu is-suldati taʼ David ħdejn il-pixxina taʼ Gabaon. Tnax huma l-profeti

ż-żgħar. Salamun kellu tnax-il iljun (1 Re 10:18). Insibu tnax il-legjun ta' anġli f'Mt 26:53. In-numru 144,000 tal-Apokalissi huwa magħmul minn numru tnax. Ġesù kellu tnax-il sena meta deher fit-tempju. Anke għall-komunità ta' Qumran dan in-numru kien sinifikanti fejn il-kunsill tagħhom kien magħmul minn tnax-il raġel u fil-War Scroll jitkellem mit-tnax-il armata fost ulied id-dawl b'rabta mat-tnax-il tribù ta' Israel.

F'21:1 jissemmew il-kuruna tat-tnax il-kewkba; f'21:12 it-tnax il-bieb, it-tnax-il anġlu, it-tnax-il tribù ('phule', 13-il darba); f'21:14 jissemmew it-tnax-il-fundament ('hoi themelioi'), it-tnax-il isem tat-tnax-il appostlu tal-Ħaruf; f'21:21 it-tnax il-bieb u t-tnax-il-perla u f'22:2 it-tnax-il-frotta tas-sigra tal-ħajja li tipproduċi l-frott kull xahar. Hemm marbut hawnhekk in-numru 12-il elf kif insibu f'7:5 u 7:6 ('dodeka chiliades'). F'21:20 jissemma n-numru tnax bħala t-tnax-il-wieħed (dodekatos).

In-numru 14 huwa magħmul minn sebgħa għal tnejn u jagħmel parti mir-razza ta' Ġesù fejn insibu 42 ġenerazzjoni (14 għal 3) minn Abraħam sa San Ġużepp (ara Mattew 1:1-17). Fl-14 tal-ewwel xahar huwa l-Għid. Fl-14 tal-ewwel xahar Alla kien għamel il-patt ma' Abraħam (Ġenesi 15:1-9). Bħalma Alla ħeles lill-poplu Lhudi mill-jasar tal-Eġittu f'din il-ġurnata hekk ukoll Ġesù, il-Ħaruf il-Ġdid tal-Għid, il-ħaruf ta' Alla kif insibu fir-4 vanġelu 'amnos tou Theou'. In-numru 14 huwa l-valur tal-isem 'David' fil-ġematria Lhudija (DVD = 4+6+4, fejn l-ittra dalet kienet tiswa 4 u l-vav kienet tiswa sitta. L-isem 'Iesous' insibuh 14-il darba fl-Apokalissi, Ġesu' li jidher bħala xhud (ix-xhud fidil – 'ho martus ho pistos') għaliex huwa jixhed għall-Missier, u għalhekk 7 għal 2.

Fl-Apokalissi għandna n-numru 21 (magħmul minn 7 għal 3) fejn fl-Apokalissi nsibu 21 pjaga li fl-aħħar iwasslu għall-perfezzjoni (l-ewwel 5 siġilli fejn il-pjagi jeqirdu kwart tad-dinja, is-6 tromba fejn il-pjagi jeqirdu terz tad-dinja, mbagħad għandna s-6 bieqja u s-6 siġill fejn il-pjagi jaffettwaw id-dinja kollha, is-7 siġill u s-7 tromba tintroduċi s-seba' pjagi li jaffettwaw id-dinja kollha). In-numru 24 ('eikosi tessares') ifisser l-Antik u l-Ġdid Testment. Hemm l-24 tron u xiħ f'4:4. L-24 xiħ jissemmew ukoll f'4:10; 5:8; 11:6 u 19:4: "U l-erbgħa u għoxrin Xiħ u l-erba' Ħlejjaq Ħajjin inxteħtu jagħtu qima lil Alla li qiegħed fuq it-tron, u qalu: "Ammen! Hallelujah!"

In-numru 30 juri perfezzjoni magħmul minn għaxra għal tlieta, fil-fatt Ġesù beda l-ministeru tiegħu ta' tletin sena (ara Luqa 3:23) bħalma kellu David meta sar re (2 Samwel 5:4). Ġesù ġie mibjugħ minn Ġuda għal tletin biċċa tal-fidda (ara Mattew 27:6-10). Israel baqgħu jibku għall-mewt ta' Mosè u Aron tletin ġurnata. Fil-ġematria l-isem divin ta' YHWH għandu l-valur ta' 42 ('tesserakonta kai duo'), daqs kemm hemm ġenerazzjonijiet minn Abraħam sa Kristu. Fl-Apokalissi jissemmew l-42 xahar f'11:2 u 13:5. In-numru ħamsin huwa marbut mal-ġublew bibliku 'shenat hajjobel' kif deskritt f'Levitiku 25:8-12, u mal-festa tal-Għid il-Ħamsin (Lev 23:15-16 u Atti 2). In-numru ħamsin huwa n-numru magħmul minn sebgħa għal sebgħa u wieħed (ara Levitiku kap 25). Insibuh 154 darba fil-bibbja u juri fidwa u twelid ġdid.

In-numru 70 huwa magħmul minn sebgħa għal għaxra (numri perfetti), huwa numru ta' żmien sħiħ, mitmum (ara Lev 25:10). Qabel it-Torri ta' Babel kien hemm sebgħin nazzjon, sebgħin persuna marru fl-Eġittu fi żmien Ġakobb (ara Ġenesi 46:26-27), Mose' ħatar 70 anzjan f'Numri 11:16, u nsibu s-70 anzjan tal-poplu u tas-Sanhedrin. Insibu ukoll is-sebgħin sena tal-eżilju (ara Ġeremija 25:11) u s-70 dixxiplu ta' Ġesu' (ara Luqa 10:1). In-numru 72 fil-bibbja jindika l-popli pagani.

Għandna d-99 nagħġa li ħalla r-ragħaj biex isib in-nagħġa l-mitlufa. Il-valur numeriku tal-kelma 'Amen' huwa 99 ukoll. In-numru 'mija' li juri wkoll totalità, insibuh f'Ġenesi 26:2; Levitiku 26:8; 2 Samwel 24:3 u Mattew 19:29. Huwa riferiment għal Alla l-Missier. In-numru 'elf' ('chilioi') insibuh 27 darba fl-Apokalissi (ara Apok 20:2-7). Huwa n-numru ta' Alla u juri milja f'Alla. In-numru elf (bl-ebrajk: eleph) juri folla kbira u għadd mingħajr limiti bħalma hi l-ħniena ta' Alla: "li hu ħanin għal elf nisel" (Eżodu 20:6) u għalih qishom jum wieħed (Salm 90:4). Salamun kellu elf mara! (1 Slaten 11:3) u l-elf sena tas-saltna (Apok 20:7). F'11:3 jissemmew 1260 ('chilias diakosias ekzekonta') ġranet. F'14:20 insibu t-tul ta' 1600 ('chilion eksakosion') stadia. In-numru 10 elef ('muriades') insibuh f'5:11. Apokalissi 9:16 jitkellem minn armata ta' 20 elf ('dismuriades') għal għaxar t'elef darba.

F'Apokalissi 7:4; 14:1 u 14:3 jissemma n-numru 144 elf ('tesserakonta tessares chiliades'). Dan n-numru simboliku tal-144,000, ifisser il-multiplikazzjoni tat-12-il tribu' (jiġifieri l-Antik Testment) u t-12-il appostlu (il-Ġdid Testment) li jiffurmaw il-poplu wieħed ta' Alla (in-numru 1000), "kotra kbira li ħadd ma jista' jgħoddha, 'hon arithmesai auton oudeis edunato, fejn għandna il-'pronomen abundans' – auton' (Apok 7:9, ara ukoll il-wegħda lil Abraħam f'Ġenesi 17:4-16). In-numru 144,000 juri fuq kollox immensita' u kompletezza suprema ta' totalita' u universalita'. Huwa fuq kollox numru inklussiv u għalhekk dejjem miftuħ għal min irid isalva. Aune jidentifika n-numru 144,000 bħala jirrappreżenta: "that particular group of Christians, including all ages and both genders, who have been specially protected by God from both divine plagues and human persecution just before the final eschatological tribulation begins and who consequently survive that tribulation and the great eschatological battle that is the culmination of that tribulation". F'5:11 naraw l-anġli "l-għadd tagħhom kien miljuni ta' miljuni u elef ta' eluf", dawn huma numri iperboliċi jiġifieri ta' dimensjoni 'l fuq minn dak immaġinabbli.

B'hekk rajna wkoll is-simboliżmu vast marbut man-numri fl-Apokalissi: "Numbers in the Book of Revelation do not serve, as in Jewish apocalypses, to calculate the time of the end. Rather, they make visible the will of God and Christ which stands behind and directs all events. They are, as it were, the net in which Satanic forces are captured, surrounded and confined on all sides. The frequent numbering of people, objects and events in revelation makes the point by repetition that nothing is random or accidental. Everything is measured and counted. There is a divine plan, all is in God's control, and the outcome will be advantageous to those loyal to God's will" (A. Yarbro Collins). "Per Giovanni l'agire di Dio e dell'Agnello sono esprimibili con i numeri. L'arma dei loro avversari e' il caos e la prevaricazione: l'arma di Dio e dell'Agnello e' l'ordine dei numeri. I numeri sono come la rete in cui le forze sataniche sono chiuse da ogni lato, catturate e vinte" (G. Biguzzi).

Biblijografija

Arcari, L., *Visioni del figlio dell'uomo nel Libro delle Parabole e nell'Apocalisse*, Antico e Nuovo Testamento 19, Brescia 2012.

Backhaus, K., "Inspiration and Truth in the Book of Revelation. An exegetical comment on the Pontifical Biblical Commission's document "Ispirazione e verita' della Sacra Scrittura" (2014)", in *The Biblical Annals* 8 (2018) 71-91.

Barr, D.L., *Reading the book of Revelation: a resource for students*, SBL 44, Atlanta (GA) 2003.

Biguzzi, G., *Apocalisse. Nuova versione, introduzione e commento*, I libri biblici, Nuovo Testamento 20, Milano 2005.

Boring, M.E., *Revelation*, Interpretation, Louisville 2011.

Bosetti E. – Colacrai A., *Apokalypsis. Percorsi nell'Apocalisse di Giovanni*, Assisi 2005.

Breu, C., "Female Seed as a metaphor: Queer Kinship in Revelation 12, Ancient Medical and Literary Texts and the Septuagint", in *Journal for the Study of the New Testament* (2022) 1-28.

Camerling, Y.F. et als., "A Hermeneutical study on the symbolic meaning of the number 144,000 in Revelation 7:1-7", in *Jurnal Jaffray* 19 (2021) 86-111.

Carvalho, J.C., "The Nations between the Angel and the Beast in the Book of Revelation", in *Didaskalia* 47 (2017) 43-62.

Cotro, H.A., "Could the author of Revelation step forward, please?", in *DavarLogos* 14 (2015) 71-89.

Cotro, H.A., "A tale of two cities: Rome and Babylon in Revelation", in *DavarLogos* 21 (2022) 37-68.

Dalrymple, R., *Revelation and the two witnesses: The implications for understanding John's depiction of the people of God and his hortatory intent*, Eugene (OR) 2011.

Davies, J., "Reading the Apocalypse with Christopher Nolan: Story and Narrative, Time and Space", in *Journal for Interdisciplinary Biblical Studies* 4 (2022) 42-56.

Doglio, C., *Apocalisse di Giovanni*, Padova 2005.

Fanning, B.M., *Revelation*, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament, Grand Rapids (MI) 2020.

Gonzalez, E., "The 'Destroyers of the Earth' in Revelation 11:8 – Who are they?", in *Davar Logos* 14 (2015) 91-107.

Gorman, M.J., *Reading Revelation responsably: Uncivil worship and witness: Following the Lamb into the New Creation*, Eugene (OR) 2011.

Graves, D., *The Seven Messages of Revelation and Vassal Treaties. Literary Genre, Structure and Function*, Piscataway (NJ) 2009.

Guthrie, D., *The Relevance of John's Apocalypse*, Grand Rapids (MI) 2012.

Jordaan, G.J.C., "Cosmology in the Book of Revelation", in *die Skruflig/Luce Verbi* 47 (2013) 1-8.

Koester, C.R., *Revelation: A New Translation with Introduction and Commentary*, New Haven 2014.

Manunza, C., *L'Apocalisse come 'actio liturgica' cristiana. Studio esegetico*. AnBib 199, Roma 2012.

Miller, R.B., "Dragon myths and biblical theology", in *Theological Studies* 80 (2019) 37-56.

Newall, M., "The Roman Arena overturned: Revelation 14:9-11 as God's wrath in history", in *The Expository Times* (2022) 1-11.

O'Hear, N. – O'Hear, A., *Picturing the Apocalypse: The Book of Revelation in the Arts over Two Millenia*, Oxford 2015.

Oladosu, O.T., - Alu, C.O., "The use of Old Testament in the Book of Revelation", in *American Journal of Biblical Theology* 17 (2016) 1-10.

Oniszczuk, J., "Composizione e messaggio della lettera alla Chiesa di Efeso (Ap 2:1-7)", in *Gregorianum* 98 (2017) 463-480.

Palmer, J.T., *The Apocalypse in the Early Middle Ages*, New York 2014.

Paul, I., *Revelation*, Tyndale New Testament Commentary, London 2018.

Peerbolte, B.J.L., "The Book of Revelation: Plagues as part of the Eschatological Human Condition", in *Journal for the Study of the New Testament* 44 (2021) 75-92.

Piazzolla, F., "La gune' dell'Ap: funzione materna

e sponsale della chiesa", in *Liber Annus* 65 (2015) 351-378.

Pruszinski, G.R., "The Cognitive Phenomenology of Doors in the Book of Revelation: A Spatial analysis", in *Religions* 10 (2019) 1-14.

Punt, J., "An Apocalyptic Womb? The Great Harlot of Revelation 17-18", in *The African Journal of Gender and Religion* 26 (2020) 41-62.

Razafiarivony, D., "Is the Woman of Revelation 17 the same of Revelation 12?", in *The American Journal of Biblical Theology* 17 (2016) 1-10.

Rosell, S., "John's Apocalypse: Dynamic word-images for a new world", in *Theological Studies* 67 (2011) 1-5.

Rozek, K.B., "The Eschatological enemies of the Church: A biblical exposition of Revelation 9:1-11 and an examination of interpretations of the locusts from the abyss", in *Diligence: Journal of the Liberty University Online Religion Capstone in Research and Scholarship* 5 (2020) 1-22.

Ruiz-Ortiz, F.J., " "Battle is over, raise we the cry of victory". Study of Revelation 19:11-21", in *Isidorianum* 29 (2020) 37-60.

Simoens, Y., *Homme et Femme, de la Genese a' l'Apocalypse. Textes – Interpretations*, Paris 2014.

Sippert, S., "Introduction to the Book of Revelation", in *Journal of Theology* 54 (2014).

Streett, M.L., *Here come the Judge: Violent pacifism in the Book of Revelation*, London 2012.

Tipvarakankoon, W., *The Theme of deception in the Book of Revelation: Bringing early christian and contemporary Thai Culture into Dialogue*, Claremont 2017.

Tzamalikos, P., *An Ancient Commentary on the Book of Revelation: A Critical Edition of the Scholia in Apocalypsin*, Cambridge 2013.

Vanni,U., *Apocalisse, libro della Rivelazione. Esegesi biblico-teoligica e implicazioni pastorali,* Bologna 2009.

Vanni, U., *Dal Quarto Vangelo all'Apocalisse. Una comunita' cresce nella fede*, Orizzonti biblici, Assisi 2011.

Van Rensburg, H.J., "All the Apocalypse a stage: The ritual function of apocalyptic literature", in *HTS Teologiese Studies/Theological Studies* 75 (2019) 1-8.

Van Rensburg, H.J., "The revelations of Revelation: The book that fits, even when it does not", in *HTS Teologiese Studies/Theological Studies* 77 (2021) 1-12.

Warren, M.J.C., "The cup of God's wrath: Libation and early christian meal practice in Revelation", in *Religions* 9 (2018) 1-13.

Zamfir, I., "Jerusalem in motion. Images of Jersualem in the Bible and beyond", in *RES* 13 (2021) 160-174.

Zampa, G., *Il libro dell'Apocalisse nei testi della Liturgia Eucaristica della Chiesa Italina contemporanea*, Roma 2018

.